

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Krapina

KLASA: 041-01/24-03/16
URBROJ: 613-04-24-10
Krapina, 1. srpnja 2024.

Izvješće o obavljenoj financijskoj reviziji

**Hrvatska narodna
stranka – liberalni
demokrati
za 2023.**

S A D R Ź A J

stranica

I.	MIŠLJENJE	1
II.	PODACI O STRANCI	3
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	3
	Sustav unutarnjih kontrola	5
	Planiranje	6
	Financijski izvještaji	7
III.	REVIZIJA ZA 2023.	17
	Ciljevi i područja revizije	17
	Kriteriji za izražavanje mišljenja	17
	Metode i postupci revizije	18
	Nalaz za 2023.	19
	Provedba naloga i preporuka	20

I. MIŠLJENJE

Na temelju odredaba članaka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je financijska revizija Hrvatske narodne stranke – liberalni demokrati (dalje u tekstu: Stranka) za 2023.

Predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji, i to: Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilješke uz Bilancu i Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima, Financijski plan, Program rada te Izvještaj o primljenim donacijama tijekom godine. Osim godišnjih financijskih izvještaja, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Stranke sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje. Revizijom usklađenosti poslovanja obuhvaćena su sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori.

Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

O financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja izražena su bezuvjetna mišljenja.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 66/23) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

A) BEZUVJETNO MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, financijski izvještaji Stranke za 2023. sastavljeni su u svim značajnim odrednicama u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

Osnova za izražavanje bezuvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima

Mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je u skladu s ISSAI 200 Načelima financijske revizije i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Provjerom financijskih izvještaja u odnosu na kriterije za izražavanje mišljenja nisu utvrđene značajnije nepravilnosti.

B) BEZUVJETNO MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI POSLOVANJA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, poslovanje Stranke za 2023. u svim značajnim odrednicama obavljano je u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2023. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

Osnova za izražavanje bezuvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja

Mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je u skladu s ISSAI 400 Načelima revizije usklađenosti i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Provjerom usklađenosti poslovanja u odnosu na kriterije za izražavanje mišljenja nisu utvrđene značajnije nepravilnosti.

Obveze Stranke

Stranka je obvezna pripremiti, sastaviti i objaviti financijske izvještaje u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, uspostaviti unutarnje kontrole u cilju sastavljanja financijskih izvještaja bez pogrešnog iskazivanja zbog prijevare ili pogreške te namjenski i svrhovito koristiti sredstva i voditi poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Obveze Državnog ureda za reviziju

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) cilj revizije je steći razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji kao cjelina sastavljeni bez značajno pogrešnog iskazivanja podataka zbog prijevare ili pogreške, provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima te sastaviti izvješće o obavljenoj reviziji. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije jamstvo da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) uvijek otkriti značajno pogrešno iskazivanje kada ono postoji, jer se revizija obavlja na temelju uzorka.

Obavljanjem revizije, državni revizori procjenjuju rizike značajno pogrešnog iskazivanja podataka u financijskim izvještajima te rizike da se poslovanje ne vodi u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Na temelju procjene rizika određuju revizijski pristup i postupke te pribavljaju dostatne i primjerene revizijske dokaze koji osiguravaju osnovu za izražavanje mišljenja. Također, provjeravaju unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja te unutarnje kontrole koje osiguravaju usklađenost poslovanja.

Državni ured za reviziju izražava mišljenje o financijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2023. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

II. PODACI O STRANCI

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Stranka je svojstvo pravne osobe stekla u listopadu 1990., upisom u Registar političkih stranaka pod nazivom Hrvatska narodna stranka. U veljači 2005. pristupila joj je politička stranka Libra te od lipnja 2005. djeluje pod nazivom Hrvatska narodna stranka – liberalni demokrati. Sjedište Stranke je Kneza Mislava 10, Zagreb.

Djelokrug Stranke određen je Statutom i Programom, a rad i djelovanje Stranke su javni. Stranka, u skladu s ciljevima, utvrđenim Programom i Statutom, sudjeluje u oblikovanju i izražavanju političke volje građana u cilju izgradnje i unaprjeđenja demokratskog višestranačkog sustava. Zalaže se za razvitak Republike Hrvatske putem sudjelovanja u stvaranju i oblikovanju političke volje naroda, zauzimanja političkih stavova o svim bitnim pitanjima javnog života te poticanja njihova optimalnog rješavanja, sudjelovanja u izborima za predstavnička tijela građana na svim razinama u Republici Hrvatskoj, davanja smjernica svojim predstavnicima izabranim u predstavnička i izvršna tijela državne vlasti i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, praćenja rada državnih tijela te nositelja javnih i društvenih ovlasti.

Statut je najviši normativni akt kojim se uređuje unutarnje ustrojstvo i djelovanje Stranke, a zadnje izmjene donesene su u travnju 2016. Uz Statut doneseni su i drugi opći akti: Pravilnik o radu, Pravilnik o članstvu Stranke, Pravilnik o kandidiranju i izborima za tijela Stranke, Pravilnik o financijskom poslovanju, Pravilnik o ustroju Središnjeg ureda, Pravilnik o radu sudova časti, Poslovnik o radu Središnjeg odbora i Poslovnik o radu Nadzornog odbora.

Načelima djelovanja članova Stranke (iz 2014.), utvrđeno je etičko ponašanje članova Stranke i temeljne vrijednosti politike Stranke (sloboda, stručnost, poduzetništvo, odvažnost, dosljednost, angažiranost, pristupačnost, različitost i solidarnost te poštovanje temeljnih načela liberalizma i odgovornog javnog djelovanja). Pravila ponašanja uređena su Statutom te Pravilnikom o radu sudova časti Stranke. Načela djelovanja članova Stranke i Statut javno su objavljeni, tiskani te distribuirani svim podružnicama Stranke. Oblici povrede službene dužnosti vezane za neetično ponašanje u Stranci 2023. nisu utvrđeni. Slučajeve neprihvatljivog ponašanja, ako bi do njih došlo, rješavaju sudovi časti Stranke.

Stranka je organizirana prema teritorijalnom načelu, a članovi Stranke mogu se unutar Stranke organizirati prema interesnoj osnovi. Teritorijalnu organizaciju Stranke čine podružnice s ograncima, županijske organizacije i regionalni savezi, koji su dužni poštovati odluke Središnjeg odbora i Predsjedništva Stranke. Podružnica je temeljna organizacijska jedinica koja nema status pravne osobe. Osniva se za područje općine ili grada, a u Gradu Zagrebu podružnice se osnivaju za područje gradske četvrti. Koncem 2023. Stranka ima 31 422 člana organizirana u 505 podružnica (od čega 126 gradskih, 362 općinske i 17 organizacija gradskih četvrti Grada Zagreba). Ogranak se osniva na području jedinice mjesne samouprave ili općine u kojoj ne postoji podružnica Stranke. Županijske organizacije ustrojene su na području županija, prema administrativno-teritorijalnoj podjeli Republike Hrvatske, a čine ih podružnice i ogranci na području županije. Gradska organizacija Grada Zagreba ima status županijske organizacije.

Regionalni savezi su koordinacijsko-organizacijska tijela koja povezuju stranačke županijske organizacije prema tradicionalnim osobitostima regija. Ustrojeno je pet regionalnih saveza.

Za obavljanje poslova iz djelokruga Stranke ustrojena su sljedeća tijela: Sabor, Središnji odbor, Predsjedništvo, predsjednik, glavni tajnik te Nadzorni odbor. Mandat članova tijela je četiri godine. U Stranci također djeluju sudovi časti, Odbor za statut, koordinacija interesnih odbora, Politička akademija i Savjet Stranke kao političko-savjetodavno tijelo.

Sabor je najviše programsko, statutarno i izborno tijelo Stranke, a može biti izborni ili izvještajno-tematski. Izborni Sabor održava se u pravilu jednom u četiri godine, a obvezno nakon izbora zastupnika u Hrvatski sabor. Sabor čine predsjednik i dva potpredsjednika Stranke, članovi Središnjeg odbora, Predsjedništva i Nadzornog odbora, glavni tajnik Stranke, predsjednici podružnica, predsjednici županijskih organizacija, zastupnici Hrvatskog sabora i članovi Vlade Republike Hrvatske iz redova Stranke, zastupnici u Europskom parlamentu iz redova Stranke, općinski načelnici, gradonačelnici, župani i njihovi zamjenici iz redova Stranke te izabrani predstavnici podružnica. Sabor donosi Program i Statut Stranke, odluke, deklaracije i druge akte iz svoje nadležnosti, raspravlja i donosi odluku o prestanku rada Stranke ili njezinu spajanju s drugim političkim strankama, utvrđuje opću politiku, smjernice i stajališta Stranke, razmatra i ocjenjuje cjelokupno djelovanje Stranke, raspravlja i prihvaća izvješće o radu središnjih tijela Stranke te obavlja i druge poslove utvrđene Poslovníkom i Statutom.

Središnji odbor predstavlja najviše političko i programsko tijelo Stranke između dva zasjedanja Sabora, koje čine članovi Predsjedništva, predsjednici županijskih organizacija, zastupnici u Hrvatskom saboru, ministri, državni tajnici te direktori državnih poduzeća iz redova Stranke, po jedan predstavnik iz županijske organizacije na svakih 400 članova županijske organizacije, dvije predstavnice Ženske inicijative Stranke, dva predstavnika Mladih Stranke te 15 članova Stranke koje bira Središnji odbor Stranke na prijedlog predsjednika Stranke. Središnji odbor odgovara za provođenje odluka Sabora Stranke, donosi odluke i zaključke te daje preporuke i smjernice Predsjedništvu Stranke, odlučuje o povezivanju i suradnji s drugim političkim strankama ili nepolitičkim organizacijama te ućlanjenju Stranke u međunarodne organizacije, raspravlja i odlučuje o koaliciiji Stranke na državnoj razini, utvrđuje kandidate za Hrvatski sabor, Vladu Republike Hrvatske i tijela Stranke te obavlja i druge poslove predviđene Poslovníkom i Statutom.

Predsjedništvo je najviše izvršno-političko tijelo Stranke, koje čine predsjednik, dva potpredsjednika i počasni predsjednik Stranke, predsjednik Središnjeg odbora Stranke, predsjednik Savjeta Stranke, predsjednik Vlade Republike Hrvatske iz redova Stranke, predsjednik Kluba zastupnika Stranke u Hrvatskom saboru, glavni tajnik Stranke, predsjednici regionalnih saveza Stranke, glasnogovornik Stranke, predsjednik Mladih Stranke, predsjednica Ženske inicijative, voditelj Političke akademije te devet članova koje bira Središnji odbor Stranke. Predsjedništvo provodi Program Stranke te odluke Sabora i Središnjeg odbora Stranke, utvrđuje nacrt izmjena Programa, Statuta i Pravilnika Stranke, koordinira rad regionalnih saveza i županijskih organizacija, analizira, raspravlja i zauzima stajališta o aktualnim političkim pitanjima, predlaže financijski plan, završni račun, upravlja imovinom Stranke i odgovara za njezino korištenje te obavlja i druge poslove predviđene Poslovníkom i Statutom.

Predsjednik rukovodi, predstavlja i zastupa Stranku, izvršava i provodi odluke nadležnih tijela Stranke te odlučuje o tekućim poslovima vezanim za neposredno upravljanje. Za svoj rad odgovara Saboru i Središnjem odboru Stranke. Od prosinca 2022. vršitelj dužnosti predsjednika Stranke je Mirko Korotaj.

Glavni tajnik organizira i koordinira rad Stranke, materijalno-financijsko poslovanje, odgovoran je za unaprjeđenje organizacijske stranačke strukture i unutarstranačke komunikacije, izvršenje odluka izvršnih tijela i za rad Središnjeg ureda Stranke. Za svoj rad odgovara Središnjem odboru i predsjedniku Stranke.

Nadzorni odbor ima pet članova. Ocjenjuje zakonitost i statutarnost rada Stranke i svih stranačkih tijela te materijalno i financijsko poslovanje. Za svoj rad odgovara Saboru Stranke. Nadzorni odbori osnovani su u središnjici Stranke, podružnicama i županijskim organizacijama.

Sudovi časti osnivaju se na razini županijskih organizacija i na razini središnjice Stranke. Odluka suda časti na razini središnjice je konačna.

Odbor za statut osniva se radi donošenja i izmjena Statuta te autentičnog tumačenja odredbi Statuta Stranke. Ima pet članova (članica), od kojih su najmanje dva člana (članice) obvezno pravničke struke. Kandidate za članove (članice) Odbora za Statut predlaže Središnji odbor Stranke na rok od četiri godine.

Interesni odbori Stranke mogu se osnovati na svim razinama teritorijalne organizacije Stranke. Djeluju u cilju aktiviranja članova (članica) i simpatizera (simpatizerki) Stranke, koji dijele iste ili slične interese (gospodarstvo, kultura, politički sustav, obrazovanje, znanost, socijalna skrb, ekologija i drugo). Stranka putem svojih interesnih odbora posebno promiče interese žena, mladih i seniora.

Politička akademija je tijelo čije je djelovanje usmjereno na dodatnu edukaciju i političko obrazovanje članova Stranke. U 2023. nije održan nijedan seminar o etičkim standardima i općim pravilima uljuđenog ponašanja.

Savjet Stranke je političko-savjetodavno tijelo koje raspravlja o političkim pitanjima, programu i strategiji djelovanja Stranke, razmatra i zaključuje o svim pitanjima i aspektima društveno-političkog života, predlaže inicijative te daje preporuke i mišljenja pomažući u radu tijelima Stranke.

Izvori financiranja su prihodi iz državnog proračuna i proračuna jedinica lokalnih i područnih (regionalnih) samouprava, članarina i članskih doprinosa, dobrovoljnih priloga (donacija) te drugih izvora.

Stranka je u 2023. imala dva zaposlenika.

Sustav unutarnjih kontrola

Prema odredbama članka 3. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine 121/14 i 114/22), financijsko upravljanje i kontrole su sustav unutarnjih kontrola kojim se osigurava, upravljajući rizicima, razumna sigurnost da će se u ostvarivanju ciljeva neprofitne organizacije sredstva koristiti namjenski, etično, ekonomično, djelotvorno i učinkovito.

Postupci i metode unutarnjih kontrola opisani su unutarnjim aktima, odnosno pravilnicima i odlukama.

Tijekom 2023. Stranka je primjenjivala sljedeće unutarnje akte: Pravilnik o radu, Pravilnik o članstvu Stranke, Pravilnik o kandidiranju i izborima za tijela Stranke, Pravilnik o financijskom poslovanju (kojim je određeno financijsko i materijalno poslovanje), Pravilnik o ustroju Središnjeg ureda, Pravilnik o radu sudova časti (kojim se propisuje ustroj sudova časti u županijskim organizacijama i Središnjem uredu Stranke te postupak provođenja stranačke stege), Poslovnik o radu Središnjeg odbora (kojim se uređuje sastav, način konstituiranja, ovlasti te način rada i odlučivanja Središnjeg odbora), Poslovnik o radu Nadzornog odbora i Načela djelovanja članova Stranke.

Uspostavljen je učinkovit sustav unutarnjih kontrola. Poslovne knjige za Stranku u cjelini i po podružnicama vodi knjigovodstveni servis.

Stranka provodi vanjsku komunikaciju održavanjem javnih skupova, tribina i okruglih stolova koji su dostupni javnosti te medijskim aktivnostima priopćavanja, davanja izjava i održavanja tiskovne konferencije, posredstvom javnih priopćenja preko društvenih mreža i mrežnih stranica te održavanjem tradicionalnih manifestacija. Nadalje, Stranka poštuje propise kojima je regulirano pravo pristupa informacijama, transparentnost i odgovornost, objavljivanje propisanih izvještaja i planova te drugih akata.

Planiranje

Financijski plan i Godišnji program aktivnosti za 2023. donesen je u studenome, a usvojen u prosincu 2022. Izmjene Financijskog plana i Godišnjeg programa aktivnosti za 2023. donesene su u studenome, a usvojene u prosincu 2023., na sjednicama Središnjeg odbora i Predsjedništva Stranke.

Financijskim planom ukupni prihodi planirani su u iznosu od 260.000,00 eura, rashodi u iznosu od 183.000,00 eura te višak prihoda u iznosu od 77.000,00 eura. Izmjenama Financijskog plana ukupni prihodi su planirani u iznosu od 195.300,00 eura, što je manje za 64.700,00 eura ili 24,9 %, rashodi u iznosu od 169.900,00 eura, što je manje za 13.100,00 eura ili 7,2 % u odnosu na Financijski plan te višak prihoda u iznosu od 25.400,00 eura. Planirani prihodi odnose se na prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i državnog proračuna u iznosu od 127.000,00 eura, članske doprinose u iznosu od 33.000,00 eura, prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu od 25.000,00 eura, članarine u iznosu od 5.300,00 eura i druge prihode u iznosu od 5.000,00 eura. Planirani rashodi odnose se na materijalne rashode u iznosu od 138.000,00 eura, rashode za zaposlene u iznosu od 25.700,00 eura, financijske rashode u iznosu od 2.500,00 eura, druge rashode u iznosu od 2.200,00 eura te rashode amortizacije u iznosu od 1.500,00 eura.

Stranka je sastavila Financijski plan i izmjene Financijskog plana u skladu s propisima kojima se uređuje financijsko poslovanje i računovodstvo neprofitnih organizacija. Financijski plan sadrži plan prihoda i rashoda, obrazloženje Financijskog plana po skupinama prihoda i rashoda te aktivnostima koje se planiraju provoditi u godini za koju se donosi Financijski plan te plan zaduživanja i otplata. Obrazloženje aktivnosti sadrži poveznicu s Godišnjim programom aktivnosti i Izmjenama Godišnjeg programa aktivnosti te potrebnim sredstvima za njihovu provedbu.

Godišnji program aktivnosti i Izmjene Godišnjeg programa aktivnosti Stranke sadrže opće odrednice i smjernice, aktivnosti organizacijskih jedinica Stranke, aktivnosti središnjih tijela Stranke i drugo.

U okviru redovnog političkog djelovanja Stranka je planirala održavanje javnih skupova, tribina i okruglih stolova, medijske aktivnosti (priopćenja, izjave, reagiranja, tiskovne konferencije, društvene mreže) te redovite aktivnosti koje provode organizacijski oblici Stranke (akcije u lokalnoj zajednici, tradicionalne manifestacije, obilježavanje dana grada ili općine). Aktivnosti u 2023. usmjerene su na organizacijsko jačanje Stranke, povećanje broja članova te osnaživanje organizacijskih oblika Stranke. Također, usmjerene su na jačanje percipiranosti Stranke i njezinih istaknutih pripadnika, obilazak terena te redovitu promociju stranačkih aktivnosti i uspjeha dužnosnika Stranke na nacionalnoj i lokalnoj razini. Godišnji program aktivnosti i Izmjene Godišnjeg programa aktivnosti Stranke sadrže predviđena financijska sredstva po aktivnostima i nositeljima aktivnosti, kao i ukupna financijska sredstva potrebna za provođenje aktivnosti.

Ostvarenje Financijskog plana i Godišnjeg programa aktivnosti Stranke usvojio je Središnji odbor u ožujku 2024. Aktivnosti su obavljene u skladu s planom i Godišnjim programom aktivnosti.

Financijski izvještaji

Stranka vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma (Narodne novine 29/19 i 98/19) te propisima o računovodstvu za neprofitne organizacije.

Za 2023. sastavljeni su sljedeći financijski izvještaji: Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilješke uz Bilancu i Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima. Financijski izvještaji s propisanim priložima (Financijski plan i Godišnji program aktivnosti za 2023., izmjene Financijskog plana i Godišnjeg programa aktivnosti za 2023. te Izvješće o primljenim donacijama za financiranje redovne političke aktivnosti za 2023.) dostavljeni su Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu u propisanom roku (17. i 19. veljače 2024.) unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja i objavljeni su na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva. Objavljeni podaci istovjetni su podacima evidentiranim u poslovnim knjigama Stranke.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2023., ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 222.560,94 eura, što je 6.069,63 eura ili 2,7 % manje u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni prihodi su u odnosu na planirane veći za 27.260,94 eura ili 14,0 %.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u eurima

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2022.	Ostvareno za 2023.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Prihodi iz državnog proračuna	46.757,58	53.411,65	114,2
2.	Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	93.478,27	96.320,49	103,0
3.	Prihodi od članarina i članskih doprinosa	31.032,72	40.235,02	129,7
4.	Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)	33.366,52	26.297,50	78,8
5.	Drugi prihodi	23.995,48	6.296,28	26,2
Ukupni prihodi		228.630,57	222.560,94	97,3

U odnosu na prethodnu godinu, vrijednosno značajnije smanjenje prihoda odnosi se na druge prihode koji su ostvareni manje za 17.699,20 eura ili 73,8 % (najvećim dijelom jer su prethodne godine u okviru ovih prihoda u poslovnim knjigama bili evidentirani i u financijskim izvještajima iskazani prihodi od prodaje službenog automobila) te prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) koji su ostvareni manje za 7.069,02 eura ili 21,2 % (zbog manje uplaćenih dobrovoljnih priloga (donacija) fizičkih i pravnih osoba u odnosu na prethodnu godinu). Vrijednosno značajnije povećanje prihoda odnosi se na prihode od članarina i članskih doprinosa koji su ostvareni više za 9.202,30 eura ili 29,7 % zbog više uplaćenih članskih doprinosa.

– Prihodi iz državnog proračuna

Prihodi iz državnog proračuna ostvareni su u iznosu od 53.411,65 eura i čine 24,0 % ukupno ostvarenih prihoda. Odnose se na prihode za redovito godišnje financiranje Stranke ostvarene u skladu s odredbom članka 6., stavka 1. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma, prema kojoj pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava državnog proračuna imaju političke stranke koje su prema konačnim rezultatima izbora dobile zastupničko mjesto u Hrvatskome saboru i nezavisni zastupnici. U skladu s odredbama članaka 7. i 10. navedenog Zakona, Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav Hrvatskog sabora donio je u prosincu 2022. te ožujku i srpnju 2023. odluke o raspoređivanju sredstava za rad političkih stranaka i nezavisnih zastupnika (Narodne novine 146/22, 37/23 i 73/23), prema kojima je Stranka za jednog zastupnika u 10. sazivu Hrvatskoga sabora ostvarila prihode u iznosu od 53.411,65 eura. Sredstva su iz državnog proračuna doznačavana na središnji račun Stranke tromjesečno.

– Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ostvareni su u iznosu od 96.320,49 eura i čine 43,3 % ukupno ostvarenih prihoda.

Sredstva za redovito godišnje financiranje Stranke primljena su od 96 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (iz županijskih proračuna u iznosu od 34.902,96 eura, općinskih proračuna u iznosu od 34.066,18 eura i iz gradskih proračuna u iznosu od 27.351,35 eura), u skladu s odredbama članaka 6. i 7. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, prema kojima pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava proračuna jedinice samouprave imaju političke stranke koje su prema konačnim rezultatima izbora dobile mjesto člana u predstavničkom tijelu jedinice samouprave i nezavisni vijećnici na način da se utvrdi jednaki iznos sredstava za svakog člana u predstavničkom tijelu jedinice samouprave, tako da pojedinoj političkoj stranci koja je bila predlagatelj liste pripadaju sredstva razmjerna broju dobivenih mjesta članova u predstavničkom tijelu jedinice samouprave prema konačnim rezultatima izbora za članove predstavničkog tijela jedinice samouprave.

Prema evidenciji, Stranka u predstavničkim tijelima 96 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ima 193 vijećnika. Sredstva iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave doznavačavana su na žiroračun Stranke u različitim intervalima, jednom ili više puta tijekom godine. Potraživanja od jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za redovito godišnje financiranje Stranke evidentirana su koncem 2023. u poslovnim knjigama i iskazana u financijskim izvještajima u iznosu od 2.851,69 eura.

– Prihodi od članarina i članskih doprinosa

Prihodi od članarina i članskih doprinosa ostvareni su u iznosu od 40.235,02 eura i čine 18,1 % ukupno ostvarenih prihoda. Odnose se na članske doprinose u iznosu od 33.641,70 eura i članarine u iznosu od 6.593,32 eura. Ostvareni su na temelju odredbi Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, Statuta i Pravilnika o financijskom poslovanju Stranke.

Prema Pravilniku o financijskom poslovanju iz listopada 2022., koji se primjenjuje od 1. siječnja 2023., članarina nije obvezna. Svaki član Stranke može plaćati članarinu, čija visina ovisi o statusu člana i dužnostima koje član obnaša u Stranci. Preporučeno je da članovi Stranke koji obnašaju neku dužnost, za koju primaju plaću ili naknadu, a na koju su izabrani ili imenovani na temelju prijedloga Stranke, uz preporuku za plaćanje redovne članarine, plaćaju dodatno i doprinos iz plaće, odnosno naknade. Članarina za članove središnjih tijela Stranke, koji odlučuju plaćati članarinu, osim članova Sabora Stranke, utvrđena je u iznosu od 180,00 eura godišnje, odnosno 15,00 eura mjesečno; za učenike, redovne studente i umirovljenike čija mirovina iznosi do 400,00 eura mjesečno, članarina je utvrđena u iznosu od 12,00 eura godišnje, odnosno 1,00 euro mjesečno; za zaposlene i umirovljenike čija mirovina iznosi više od 400,00 eura mjesečno, članarina je utvrđena u iznosu od 24,00 eura godišnje, odnosno 2,00 eura mjesečno. Nezaposleni, korisnici socijalne pomoći ili su bez primanja, kao i počasni članovi, oslobođeni su plaćanja članarine. Plaćanje doprinosa iz plaće preporučeno je za predsjednika i potpredsjednike te ministre u Vladi Republike Hrvatske i zastupnike u Hrvatskom saboru u mjesečnom iznosu od 150,00 eura, za druge dužnosnike koji primaju plaću u iznosu od 5,0 % njihove neto mjesečne plaće i za dužnosnike koji primaju naknadu u iznosu od 25,0 % njihove neto naknade. Dobrovoljno plaćanje članarine i doprinosa iz plaće, odnosno naknade prednost je za sve kandidate Stranke na izborima i članove koje Stranka predlaže na različite dužnosti. Preporuka je da se član koji ne plaća članarinu ili neku drugu financijsku obvezu ne kandidira na izborima ili predlaže za bilo koju dužnost. Ako je član izabran na neku dužnost, a nije šest mjeseci platio članarinu ili neku drugu financijsku obvezu, preporuka je da ne može biti ponovno kandidiran.

Evidencija o primljenim članarinama i članskim doprinosima je vođena i izdavane su potvrde o primitku članarina i članskih doprinosa u skladu s odredbama Pravilnika o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma u informacijski sustav za nadzor financiranja (Narodne novine 71/19). Potraživanja od članarina i članskih doprinosa nisu evidentirana u poslovnim knjigama i iskazana u financijskim izvještajima jer je prema Pravilniku o financijskom poslovanju Stranke plaćanje članarine i članskog doprinosa dobrovoljno.

– Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)

Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) ostvareni su u iznosu od 26.297,50 eura i čine 11,8 % ukupnih prihoda. Odnose se na dobrovoljne priloge (donacije) za financiranje redovne političke aktivnosti za 2023. u iznosu od 25.220,00 eura i za financiranje izborne promidžbe na prijevremenim izborima za članove Gradskog vijeća Grada Varaždina u iznosu od 1.077,50 eura. Dobrovoljni prilazi (donacije) ostvareni su u novcu u iznosu od 25.220,00 eura (od 22 fizičke osobe u ukupnom iznosu od 24.720,00 eura i jedne pravne osobe u iznosu od 500,00 eura) te u proizvodima i uslugama u iznosu od 1.077,50 eura (od jedne pravne osobe u iznosu od 627,50 eura i jedne fizičke osobe u iznosu od 450,00 eura). Pojedinačni dobrovoljni prilazi (donacije) primljeni od fizičkih osoba iznosili su od 50,00 eura do 3.000,00 eura, a od pravnih osoba od 500,00 eura do 627,50 eura. Dobrovoljni prilazi (donacije) ostvareni su na temelju odredbi članka 18. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma, a iznosi primljenih pojedinačnih dobrovoljnih priloga (donacija) fizičkih i pravne osobe u skladu su s propisanim iznosima. Za primljene dobrovoljne priloge (donacije) izdavane su potvrde te je vođena propisana evidencija.

– Drugi prihodi

Drugi prihodi ostvareni su u iznosu od 6.296,28 eura i čine 2,8 % ukupno ostvarenih prihoda. Odnose se na prihode od jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za redovito godišnje financiranje Stranke iz prijašnjih godina u iznosu od 4.315,75 eura, otpis obveza u iznosu od 202,72 eura i druge nespomenute prihode u iznosu od 1.777,81 eura.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2023., ukupni rashodi ostvareni su u iznosu od 161.670,79 kn, što je 39.548,02 kn ili 19,7 % manje u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni rashodi su u odnosu na planirane manji za 8.229,21 euro ili 4,8 %.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u eurima

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2022.	Ostvareno za 2023.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	55.291,00	25.077,70	45,4
2.	Materijalni rashodi	136.504,89	130.683,25	95,7
2.1.	Rashodi za promidžbu i informiranje	6.333,93	19.505,25	307,9
2.2.	Drugi materijalni rashodi	130.170,96	111.178,00	85,4
3.	Rashodi amortizacije	1.857,99	1.125,60	60,6
4.	Financijski rashodi	3.229,02	1.984,08	61,4
5.	Rashodi za donacije (pomoći)	0,00	1.077,50	-
6.	Drugi rashodi	4.335,91	1.722,66	39,7
	Ukupni rashodi	201.218,81	161.670,79	80,3
	Ukupni prihodi (veza Tablica broj 1)	228.630,57	222.560,94	97,3
	Višak prihoda	27.411,76	60.890,15	222,1

U odnosu na prethodnu godinu, vrijednosno značajnije su smanjeni rashodi za zaposlene za 30.213,30 eura ili 54,6 %, zbog prestanka radnog odnosa za dva zaposlenika (prosinac 2022. i siječanj 2023.).

– Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene ostvareni su u iznosu od 25.077,70 eura i čine 15,5 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na rashode za plaće u iznosu od 21.525,98 eura i doprinose na plaće u iznosu od 3.551,72 eura. Plaće su obračunane i isplaćene u skladu sa zakonima i drugim propisima koji se odnose na obračun i isplatu plaća i drugih naknada zaposlenima. Utvrđene su ugovorima o radu.

– Rashodi za promidžbu i informiranje

Rashodi za promidžbu i informiranje ostvareni su u iznosu od 19.505,25 eura i čine 12,1 % ukupno ostvarenih rashoda, od čega se na izbornu promidžbu za prijevremene lokalne izbore članova Gradskog vijeća Grada Varaždina odnosi 10.700,63 eura, a na redovno poslovanje Stranke 8.804,62 eura.

Na prijevremenim izborima za članove Gradskog vijeća Grada Varaždina, koji su održani u travnju 2023., Stranka je sudjelovala u koaliciji s političkim strankama: Hrvatskom socijalno-liberalnom strankom, Hrvatskim laburistima – Strankom rada i Hrvatskom seljačkom strankom Braće Radić. Stranka je s koalicijskim partnerima zaključila Sporazum o izornoj suradnji na prijevremenim izborima za izbor članova Gradskog vijeća 2023. i o zajedničkom upravljanju Gradom Varaždinom u ožujku 2023. Sporazumom je, između ostalog, utvrđen nositelj zajedničke kandidacijske liste, financiranje izborne promidžbe, izborni program te da će poseban račun za financiranje troškova izborne promidžbe otvoriti Stranka. Također, utvrđeno je da izbornu promidžbu u cijelosti financira Stranka. Poseban račun za financiranje troškova izborne promidžbe Stranka je otvorila 23. ožujka 2023. Financijske izvještaje u kojima je bila nositelj zajedničke kandidacijske liste Stranka je sastavila i dostavila Državnom izbornom povjerenstvu unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja (izvještaji su objavljeni na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva). U Financijskom izvještaju o financiranju izborne promidžbe za razdoblje od 23. ožujka do 29. travnja 2023., ukupni prihodi iskazani su u iznosu od 12.486,88 eura, ukupni troškovi u iznosu od 11.778,13 eura te višak prihoda u iznosu od 708,75 eura. Provedenim nadzorom Državno izborno povjerenstvo nije utvrdilo nepravilnosti.

Ostvareni rashodi za izbornu promidžbu Stranke i koalicijskih partnera evidentirani su u poslovnim knjigama i iskazani u financijskim izvještajima Stranke (u okviru materijalnih rashoda u iznosu od 10.700,63 eura te rashoda za donacije (pomoći) u iznosu od 1.077,50 eura). Rashodi za izbornu promidžbu za prijevremene lokalne izbore za članove Gradskog vijeća Grada Varaždina u iznosu od 10.700,63 eura odnose se na usluge marketinga (emitiranje spotova, informiranje u tisku) u iznosu od 9.500,00 eura, zakupa oglasne površine (*billboard*) u iznosu od 759,38 eura, usluge korištenja štanda u iznosu od 306,25 eura te tisak i lijepljenje plakata u iznosu od 135,00 eura; rashodi u iznosu od 1.077,50 eura (u poslovnim knjigama evidentirani i u financijskim izvještajima Stranke iskazani u okviru rashoda za donacije / pomoći) odnose se na grafičke i tiskarske usluge u iznosu od 627,50 eura te ugostiteljske usluge u iznosu od 450,00 eura. Poseban račun za financiranje troškova izborne promidžbe zatvoren je 26. svibnja 2023., podmirena je naknada poslovnoj banci u iznosu od 32,28 eura, a neutrošena sredstva u iznosu od 676,47 eura prenesena su na redovni račun Stranke. Na prijevremenim izborima za članove Gradskog vijeća Grada Varaždina Stranka nije osvojila vijećničko mjesto.

Rashodi za promidžbu i informiranje za redovno poslovanje Stranke u iznosu od 8.804,62 eura odnose se na pokroviteljstvo i sudjelovanje u studijskim video emisijama uživo na portalu u iznosu od 3.490,67 eura, emitiranje čestitaka u iznosu od 2.371,91 euro, zakupa oglasne površine (*billboard*) i tiskanje plakata u iznosu od 1.267,50 eura, emitiranje spota u iznosu od 453,75 eura i usluge emitiranja propagandnih oglasa u iznosu od 1.220,79 eura.

– Drugi materijalni rashodi

Drugi materijalni rashodi ostvareni su u iznosu od 111.178,00 eura i čine 68,8 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na rashode za usluge u iznosu od 91.614,92 eura, druge nespomenute materijalne rashode u iznosu od 12.671,28 eura (reprezentacija u iznosu od 8.440,94 eura, međunarodne članarine u iznosu od 2.242,00 eura i drugo u iznosu od 1.988,34 eura), rashode za materijal i energiju u iznosu od 5.491,00 eura (električna energija u iznosu od 3.565,90 eura, topla voda u iznosu od 997,56 eura, plin u iznosu od 890,17 eura i uredski materijal u iznosu od 37,37 eura) te naknade troškova zaposlenima (naknade za prijevoz za dolazak na posao i odlazak s posla) u iznosu od 1.400,80 eura.

Rashodi za usluge ostvareni u iznosu od 91.614,92 eura odnose se na zakupnine i najamnine u iznosu od 44.027,41 euro, intelektualne i osobne usluge u iznosu od 27.996,83 eura (usluge istraživanja javnog mnijenja u iznosu od 11.613,30 eura, knjigovodstvene usluge u iznosu od 9.300,00 eura i usluge poslovnog savjetovanja u iznosu od 7.083,53 eura), usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu od 13.110,02 eura, komunalne usluge u iznosu od 4.712,78 eura, druge usluge u iznosu od 1.596,88 eura, računalne usluge u iznosu od 100,00 eura i usluge tekućeg i investicijskog održavanja u iznosu od 71,00 eura.

Vrijednosno najznačajniji rashodi za usluge odnose se na zakupnine i najamnine ostvarene u iznosu od 44.027,41 euro, od čega za zakupnine za poslovne prostore u iznosu od 41.740,27 eura, najam dvorane u iznosu od 1.104,93 eura, najamnine za opremu u iznosu od 199,08 eura te druge najamnine i zakupnine (korištenje javnih površina i arhiva) u iznosu od 983,13 eura. Rashodi za zakup poslovnih prostora odnose se na zakup poslovnih prostora koji koriste organizacijske jedinice. Prema tabličnom pregledu poslovnih prostora u zakupu, koji sadrži podatke o zakupodavcu, odnosno vlasniku prostora, adresi i površini poslovnog prostora, uvjetima korištenja, datumu ugovora o zakupu, iznosu mjesečne zakupnine i drugo, Stranka je početkom 2023. koristila 28 poslovnih prostora. Tijekom 2023. otkazano je sedam poslovnih prostora, ugovoren je jedan novi poslovni prostor te koncem 2023. Stranka koristi 22 poslovna prostora.

U 2023. raskinuti su ugovori za zakup poslovnih prostora zaključeni s Gradom Zagrebom (tri poslovna prostora), Gradom Novim Marofom, Gradom Donjim Miholjcem, Gradom Splitom te jednom pravnom osobom. U 2023. zaključen je ugovor o zakupu poslovnog prostora u Gradu Splitu s jednom fizičkom osobom. U vlasništvu jedinica lokalne samouprave je 15 poslovnih prostora, a sedam poslovnih prostora je u vlasništvu drugih pravnih i fizičkih osoba. Stranka plaća zakupnine na temelju zaključenih ugovora. Osim navedenih poslovnih prostora, Stranka u 2023., kao i prijašnjih godina, koristi poslovni prostor u Gradu Zagrebu površine 70,41 m² bez naknade (neriješeni imovinskopravni odnosi; vlasnik prostora je Republika Hrvatska koja bi ugovorom trebala regulirati njegovo korištenje), ali podmiruje troškove struje, vode, plina i održavanja.

– Rashodi za amortizaciju

Rashodi za amortizaciju ostvareni su u iznosu od 1.125,60 eura i čine 0,7 % ukupno ostvarenih rashoda. Obračun amortizacije obavljen je prema propisanim stopama amortizacije iz Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu (Narodne novine 1/15, 25/17, 96/18, 103/18 – ispravak i 134/22).

– Financijski rashodi

Financijski rashodi ostvareni su u iznosu od 1.984,08 eura i čine 1,2 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na kamate na primljeni kredit u iznosu od 1.069,48 eura te bankarske usluge i usluge platnog prometa u iznosu od 914,60 eura.

– Rashodi za donacije (pomoći)

Rashodi za donacije (pomoći) ostvareni u iznosu od 1.077,50 eura u cijelosti se odnose na rashode za izbornu promidžbu za prijevremene lokalne izbore za članove Gradskog vijeća Grada Varaždina.

– Drugi rashodi

Drugi rashodi ostvareni su u iznosu od 1.722,66 eura i čine 1,1 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na neotpisanu vrijednost rashodovane dugotrajne imovine u iznosu od 1.275,00 eura, otpisana potraživanja u iznosu od 321,57 eura te druge nespomenute rashode u iznosu od 126,09 eura.

– Višak/manjak prihoda

Višak prihoda za 2023. ostvaren je u iznosu od 60.890,15 eura. Preneseni manjak prihoda iznosi 216.144,45 eura te manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju iznosi 155.254,30 eura.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2023., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana je u iznosu od 56.710,69 eura.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2023.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora

u eurima

Redni broj	Opis	1. siječnja 2023.	31. prosinca 2023.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Nefinancijska imovina	2.400,56	0,00	-
1.1.	Proizvedena dugotrajna imovina	2.400,56	0,00	-
2.	Financijska imovina	22.251,11	56.710,69	254,9
2.1.	Novac u banci i blagajni	7.308,25	48.833,44	668,2
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i drugo	5.133,85	5.025,56	97,9
2.3.	Potraživanja za prihode	9.809,01	2.851,69	29,1
	Ukupno imovina	24.651,67	56.710,69	230,0
3.	Obveze	141.233,79	112.402,41	79,6
3.1.	Obveze za rashode	10.739,53	12.742,71	118,7
3.2.	Obveze za kredite i zajmove	120.685,38	96.808,01	80,2
3.3.	Odgođeno plaćanje rashoda i prihodi budućih razdoblja	9.808,88	2.851,69	29,1
4.	Vlastiti izvori	-116.582,12	-55.691,72	47,8
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	24.651,67	56.710,69	230,0
	Izvanbilančni zapisi	83.615,37	80.926,74	96,8

Ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana koncem 2023. veća je u odnosu na stanje iskazano početkom godine za 32.059,02 eura ili 130,0 %. Povećanje vrijednosti imovine odnosi se na povećanje novčanih sredstava za 41.525,19 eura ili 568,2 %. Povećanje vlastitih izvora i obveza odnosi se na povećanje vlastitih izvora za 60.890,40 eura ili 52,2 % (zbog ostvarenog viška prihoda u izvještajnom razdoblju), a smanjenje na obveze za kredite i zajmove za 23.877,37 eura ili 19,8 % (zbog otplate okvirnog kredita).

Financijska imovina u iznosu od 56.710,69 eura odnosi se na novac u banci i blagajni u iznosu od 48.833,44 eura (u cijelosti se odnosi na novac na računu kod poslovne banke), potraživanja u iznosu od 7.738,51 euro (za prihode u iznosu od 2.851,69 eura i druga potraživanja u iznosu od 4.886,82 eura) te jamčevne pologe u iznosu od 138,74 eura.

Potraživanja u iznosu od 7.738,51 euro odnose se na potraživanja od jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za redovito godišnje financiranje Stranke u iznosu od 2.851,69 eura, potraživanja za predujmove iz prijašnjih godina u iznosu od 2.506,65 eura i ostala nespomenuta potraživanja u iznosu od 2.380,17 eura. Dospjela su potraživanja u cjelokupnom iznosu. Do vremena obavljanja revizije (ožujak 2024.) dospjela potraživanja nisu naplaćena.

Obveze u iznosu od 112.402,41 euro odnose se na obveze za kredite i zajmove u iznosu od 96.808,01 euro, obveze za rashode u iznosu od 12.742,71 euro (obveze za materijalne rashode u iznosu od 10.370,66 eura, obveze za zaposlene u iznosu od 2.337,98 eura i druge obveze u iznosu od 34,07 eura) te na prihode budućih razdoblja (od jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave) u iznosu od 2.851,69 eura. Dospjele su obveze u iznosu od 5.812,47 eura. Do vremena obavljanja revizije (ožujak 2024.) podmirene su obveze u iznosu od 4.870,19 eura ili 83,8 % dospjelih obveza.

Obveze za kredite i zajmove koncem 2023. iznose 96.808,01 euro, a odnose se na pozajmice od dviju fizičkih osoba.

Od fizičke osobe pozajmljeno je 29.862,63 eura, i to 13.272,28 eura na temelju ugovora o kratkoročnoj pozajmici iz svibnja 2017. te 16.590,35 eura na temelju ugovora o kratkoročnoj pozajmici iz svibnja 2019. Prema ugovoru o kratkoročnoj pozajmici iz svibnja 2017., ugovorena je beskamatna pozajmica, uz rok za povrat od šest mjeseci od dana uplate pozajmice na žiroračun Stranke. Rok vraćanja navedene pozajmice produžen je do konca studenoga 2024. (dodaci ugovoru zaključeni su u studenome 2017., 2018., 2019., 2020., 2021., 2022. i svibnju 2023.). Drugi ugovor o kratkoročnoj pozajmici zaključen je s istom fizičkom osobom u svibnju 2019. u iznosu od 16.590,35 eura. Pozajmica je beskamatna, a rok za povrat pozajmice je šest mjeseci od dana uplate pozajmice na žiroračun Stranke. Dodaci ugovoru za produžetak roka vraćanja pozajmice zaključeni su u svibnju 2020., 2021., 2022. i 2023., a rok povrata produžen je do svibnja 2024. Do konca 2023. i do vremena obavljanja revizije ugovorene pozajmice nisu vraćene te stanje pozajmica iznosi 29.862,63 eura. U svibnju 2024. zaključen je dodatak ugovoru o kratkoročnoj pozajmici kojim se produžuje rok vraćanja pozajmice za 12 mjeseci (svibanj 2025.).

Od druge fizičke osobe pozajmljeno je 106.178,24 eura na temelju tri ugovora o kratkoročnoj pozajmici, i to u iznosu od 66.361,40 eura na temelju ugovora iz travnja 2014., u iznosu od 13.272,28 eura na temelju ugovora iz lipnja 2017. te u iznosu od 26.544,56 eura na temelju ugovora iz lipnja 2019.

Prema ugovoru o kratkoročnoj pozajmici iz travnja 2014., ugovorena je beskamatna pozajmica u iznosu od 66.361,40 eura, uz rok za povrat od 12 mjeseci od dana uplate pozajmice na žiroračun Stranke te mogućnost produljenja uz pisanu suglasnost zajmodavca (za produžetak roka vraćanja pozajmice zaključeno je devet dodataka ugovoru od ožujka 2015. do ožujka 2023.). Do konca 2021. vraćena je pozajmica u iznosu od 39.232,86 eura (u 2020. u iznosu od 26.544,56 eura i u 2021. u iznosu od 12.688,30 eura). Tijekom 2023. preostali dio ugovorene pozajmice nije vraćen te stanje obveze koncem 2023. iznosi 27.128,54 eura. U ožujku 2024. zaključen je dodatak ugovoru o kratkoročnoj pozajmici kojim se rok vraćanja pozajmice produžuje za 12 mjeseci (ožujak 2025.).

Prema ugovoru o kratkoročnoj pozajmici iz 2017., ugovorena je beskamatna pozajmica u iznosu od 13.272,28 eura, uz rok za povrat od 12 mjeseci od dana uplate pozajmice na žiroračun Stranke te mogućnost produljenja uz pisanu suglasnost zajmodavca (za produžetak roka vraćanja pozajmice zaključeno je sedam dodataka ugovoru od prosinca 2017. do svibnja 2023.). Tijekom 2023. ugovorena pozajmica nije vraćena te stanje obveze koncem 2023. iznosi 13.272,28 eura. Prema dodatku ugovoru iz svibnja 2023., novi rok povrata pozajmice je prosinac 2024.

Prema ugovoru o kratkoročnoj pozajmici iz lipnja 2019. u iznosu od 26.544,56 eura, ugovorena je beskamatna pozajmica, uz rok za povrat od 12 mjeseci od dana uplate pozajmice na žiroračun Stranke te mogućnost produljenja uz pisanu suglasnost zajmodavca. Dodaci ugovoru za produžetak roka vraćanja pozajmice zaključeni su u lipnju 2020., 2021., 2022. i svibnju 2023., a rok povrata produžen je do konca lipnja 2024. Tijekom 2023. ugovorena pozajmica nije vraćena te stanje obveze koncem 2023. iznosi 26.544,56 eura. U svibnju 2024. zaključen je dodatak ugovoru o kratkoročnoj pozajmici kojim se rok vraćanja pozajmice produžuje za 12 mjeseci (lipanj 2025.).

Do konca 2023. stanje obveza svih triju pozajmica (od druge fizičke osobe) iznosi 66.945,38 eura.

U ožujku 2023. Stranka je s poslovnom bankom zaključila ugovor o okvirnom kreditu po transakcijskom računu u iznosu od 65.000,00 eura. Kredit je namijenjen za korištenje sredstava s računa Stranke kad račun nije u pozitivnom saldu do ugovorenog iznosa kredita. Ugovorena je fiksna kamatna stopa u visini 3,7 % godišnje od dana korištenja kredita do roka vraćanja (travanj 2024.). Do konca rujna 2023. kredit je iskorišten u iznosu od 41.154,14 eura te koncem 2023. Stranka više nema obvezu po navedenom okvirnom kreditu.

Vlastiti izvori koncem 2023. iskazani su u negativnom iznosu od 55.691,72 eura, a odnose se na vlastite izvore u iznosu od 99.562,58 eura i manjak prihoda (za pokriće u sljedećem razdoblju) u iznosu od 155.254,30 eura.

Izvanbilančni zapisi u iznosu od 80.926,74 eura odnose se na instrumente osiguranja povrata primljenog okvirnog kredita u iznosu od 65.000,00 eura, za osiguranje ugovora o najmu poslovnog prostora (gradovi Varaždin i Dubrovnik) u iznosu od 13.935,90 eura, za osiguranje plaćanja dobavljaču električne energije u iznosu od 1.327,23 eura te za osiguranje poslovnoj banci za poslovnu karticu u iznosu od 663,61 euro.

III. REVIZIJA ZA 2023.

Postupci revizije provedeni su od 29. travnja do 28. lipnja 2024.

Ciljevi i područja revizije

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, određeni su ciljevi financijske revizije.

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti primjenu zakona i drugih propisa u vezi s organizacijom i financijsko-računovodstvenim poslovanjem
- provjeriti pravilnost stjecanja prihoda
- provjeriti pravilnost ostvarenja rashoda, odnosno provjeriti jesu li financijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom političke stranke
- provjeriti provedbu naloga i preporuka iz prošle revizije
- provjeriti pravilnost izvršenja drugih transakcija.

Područja revizije određena su na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti zbog prijevare ili pogreške. Radi procjene rizika, provjerene su unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja.

Kriteriji za izražavanje mišljenja

Kriteriji za izražavanje mišljenja o financijskim izvještajima su:

1. Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumima
2. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija
3. Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu
4. Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija (Narodne novine 31/15, 67/17, 115/18 i 21/21).

Kriteriji za izražavanje mišljenja o usklađenosti poslovanja su:

1. Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumima
2. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija
3. Pravilnik o sustavu financijskog upravljanja i kontroli te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija (Narodne novine 119/15 i 134/22)
4. Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija
5. Pravilnik o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumima u informacijski sustav za nadzor financiranja
6. Pravilnik o financijskom poslovanju Hrvatske narodne stranke – liberalnih demokrata
7. Statut (2016.)
8. Financijski plan i Godišnji program aktivnosti u 2023. te Izmjene Financijskog plana i Godišnjeg programa aktivnosti za 2023.

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Stranke. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz prethodnog razdoblja i s podacima iz plana, u cilju utvrđivanja područja rizika. Također, pri utvrđivanju područja rizika, korištene su objave u elektroničkim medijima, tisku te na mrežnim stranicama. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Provjerena je dosljednost primjene zakona, drugih propisa i unutarnjih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera stavki na računima. Također, korišteni su izvještaji u vezi s pojedinim aktivnostima Stranke. Provjerena je dokumentacija u vezi s područjima revizije: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori (između ostalog, provjerena je dokumentacija u vezi s prihodima iz proračuna, od članarina i članskih doprinosa, dobrovoljnih priloga (donacija) i drugih prihoda; kao i u vezi s obračunom plaća i naknada, materijalnim rashodima, amortizacijom, financijskim rashodima, rashodima za donacije (pomoći) te drugim rashodima). Obavljeni su razgovori sa v. d. glavnim tajnikom Stranke i osobom iz knjigovodstvenog servisa te su pribavljena obrazloženja odgovornih osoba u vezi s poslovnim događajima.

Nalaz za 2023.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori.

Obavljenom revizijom za 2023. nisu utvrđene nepravilnosti.

Stranka u cijelosti prihvaća Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji.

Provedba naloga i preporuka

- 1.1. Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju Stranke za 2022., o čemu je sastavljeno Izvješće. Izražena su bezuvjetna mišljenja o financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja te nisu dani nalozi i preporuke.